
Et bæredygtigt sundhedsvæsen

Programmet er vedtaget af
Radikale Venstres Hovedbestyrelse
den 22. marts 2025 og har en levetid
på fire år

Radikale Venstre arbejder for et bæredygtigt sundhedsvæsen, som kan håndtere både nutidens og fremtidens udfordringer. Vores sundhedsvæsen er stærkt, men står samtidig over for en række væsentlige udfordringer, der kræver nye løsninger for at sikre dets bæredygtighed. Bæredygtighed skal derfor være det overordnede mål for vores sundhedspolitik, hvor økonomiske, sociale og miljømæssige hensyn integreres, så vi skaber et system, der både fungerer nu og i fremtiden.

Sundhedsvæsenet står over for fem store udfordringer:

1. Manglende sammenhæng og ineffektive strukturer
2. Ulighed i adgang til sundhedsydelse
3. Øget efterspørgsel
4. Mangel på sundhedspersonale
5. En forsømt psykiatri

Udgangspunktet for dette program er - på baggrund af robustheds- og sundhedsstrukturkommissionernes arbejde - at komme med Radikale Venstres retning og løsninger for fremtidens sundhedsvæsen inden for afgrænsede områder:

- 1) Principper
- 2) Børn
- 3) Voksne
- 4) Ældre

Radikale Venstres svar på sundhedsvæsenets udfordringer består af:

Principper for fremtidens sundhedsvæsen, som vægter samarbejde, borgerinddragelse, fornuftigt ressourceforbrug, lighed, værdighed og evidens.

Særligt prioriteres sundhedsfremme og forebyggelse for børn og unge med fokus på vaner, mental trivsel og sunde miljøer, for at vi får flest raske leveår og undgår unødige patienter.

Sundhedsvæsenets fokus for voksne bør være på differentierede sundhedsydelse, tidlig opsporing og fleksible løsninger for alle, men særligt udsatte borgere.

Endelig har vi vægt på nærhed og kvalitet i ældreplejen samt en styrket indsats for psykiatri, akutte sygdomme og social støtte.

Alt sammen for at sikre et sundhedsvæsen, der både er effektivt og inkluderende, og som vi kan overlevere med god samvittighed til næste generation.

Principper for fremtidens sundhedsvæsen

Samarbejde

Indretningen af sundhedsvæsenet vil kræve et godt og stærkt samarbejde for at fungere effektivt. Radikale Venstre arbejder for et sundhedsvæsen med stærke, borgernære og lokale tilbud til udsatte borgere og borgere med kronisk sygdom, og for et specialiseret sygehusvæsen med høj kvalitet for alle borgere.

Radikale Venstre mener, at

- Sundhedsrådene vil i udgangspunktet skulle styre driften af den nære sundhed og optimere denne. Sundhedsrådene bør også påtage sig populationsansvar og en aktiv koordinerende rolle i forebyggelse og i at fremme adfærd, som giver sundere liv. Vi ønsker, at Sundhedsrådene sætter fokus på udvalgte målgrupper og muligheder for at løse opgaver videst muligt i nuværende strukturer og ikke på at opbygge nye institutioner. Sundhedsrådene skal sikre placeringen af rehabilitering. Kommuner skal have tilstrækkelig kritisk masse og specialiseringsgrad.
- Samarbejdet mellem aktørerne i forhold til forebyggelse, rehabilitering og behandling efter sygehusindlæggelser skal være velfungerende. Sygehuspersonalets daglige ekspertise skal udnyttes udenfor sygehusene, og vi bakker op om, at specialister kan kontaktes, eller at sygehuslægerne har ansvaret for patienter i 96 timer efter udskrivelse, så direkte faglig sparring mellem ansvarlige behandlere er muligt.
- Det skal være attraktivt at være praktiserende læge, især i yderområderne.
- PLO-modellen med justeret ydernummerordning er et godt udgangspunkt for at sikre lægedækning suppleret med andre ansættelsesformer.
- Sundhed er en offentlig kerneydelse. Vi går ind for et stærkt samarbejde mellem offentlige og private aktører.

- Det skal være muligt at tegne private sundhedsforsikringer, men vi prioriterer, at det offentlige sundhedsvæsen bliver så veldrevet, at incitamentet til at tegne en privat forsikring reduceres.
- Offentligt henviste patienter skal sikres tilstrækkelig adgang til behandling hos private sundhedsudbydere, der både arbejder under overenskomst med regionerne (har ydernummer) og samtidig tager private kunder; fx ved aftaler, der forpligter private sundhedsudbydere til at anvende en rimelig del af deres arbejdstid på at behandle offentligt henviste patienter (fx et bestemt antal timer eller minimumsomsætning).

Borgerinddragelse

Radikale Venstre ønsker borgerindflydelse på sundhedsvæsenet, som fortsat skal ledes af direkte folkevalgte i dialog med sundhedsfaglige og andre eksperter. Regionspolitik skal prioriteres ligesom national- og kommunalpolitik.

Radikale Venstre mener, at:

- Sundhed skal som central velfærdsydelse være underlagt demokratisk kontrol, og regionsrådet skal være folkevalgt.
- Der skal holdes fokus på de underliggende årsager og helheden, når medierne fokuserer på enkeltsager.
- En offentlig debat om prioritering skal skabe forventningsafstemning om fremtidens sundhedsvæsen, så ændringer kommunikeres klart og borgerne føler sig trygge.

Fornuftig ressourceanvendelse

Radikale Venstre vil sikre et bæredygtigt sundhedsvæsen med prioritering af ressourcer og langsigtede løsninger – økonomisk, socialt og arbejdsmiljømæssigt.

Radikale Venstre mener, at

- Sundhedsvæsenet skal fokusere på mest mulig sundhed for pengene og langsigtede løsninger, der frigør os fra kortsigtede særinteresser fx ved skarp prioritering i Medicinrådet og sammenhæng mellem effekt og pris ved indkøb af medicin og udstyr.
- Prioritering i sundhedsvæsenet bør ske efter faglige skøn snarere end diagnose. Pakkeforløb skal ses som en retningslinje og ikke en rettighed. Rettigheder og garantier skal i højere grad differentieres evidens- og datadrevet, fx ved inddragelse af kliniske kvalitetsdatabaser.
- Forebyggelse og sundhedsfremme udgør en meget lille andel af statens sundhedsbudget. Vi vil minimum fordoble investeringen i forebyggelse.
- Økonomiske nøgletal bør inkludere trivselsøkonomi, hvor blandt andet befolkningens sundhed er en indikator.
- Der skal være nationale strategier for rekruttering, uddannelse, fastholdelse og efteruddannelse.
- Systemet for godkendelse af udenlandsk sundhedspersonales autorisationer skal tildeles flere administrative ressourcer til hurtigere behandling og oprettelsen af supervisionsansættelser skal prioriteres.
- Tryghed skal prioriteres for sundhedspersonale.
- Sikkerhedsforanstaltninger såsom overfaldsalarm bør tilbydes til personale med patientkontakt, hvor der er øget voldsrisiko.
- Sundhedsvæsenet skal handle ansvarligt i forhold til klima, miljø og biodiversitet.

Lighed

Alle borgere skal have lige adgang til sundhedsydelser af høj kvalitet, uanset køn, deres økonomiske, sociale, etniske og geografiske baggrund. Alle sygdomme, også tabuiseret sygdom, skal behandles lige, dvs. efter faglig vurdering. Vi ønsker et sundhedsvæsen, der fungerer for alle – ikke kun dem, der har de nødvendige ressourcer til at navigere i systemet. Ulighed starter tidligt i livet og følger ressourcetsvage gennem livet i sundhedsvæsenet, idet de har øget eksponering for miljø og livsstilsfaktorer. Det giver en stor forskel både i livskvalitet og livslængde afhængig af socioøkonomisk status. Reel lighed i sundhedsvæsenet kræver forskellige tilbud til forskellige personer.

Radikale Venstre mener, at:

- Tidlig strukturel forebyggelse og evidensbaserede indsatser skal bruges til at mindske ulighed i sundhed.
- Kvinders sundhed skal prioriteres i forhold til medicinens effekt og bivirkninger samt forskning i tabuiserede og underbelyste sygdomme fx i et nationalt center.
- Forskellen i forventet levetid mellem mænd og kvinder skal reduceres ved at støtte mænds lægesøgning og fællesskaber.
- Diskrimination i sundhedsvæsenet over for fx LGBT+, religiøse og etniske minoriteter er uacceptabelt.
- De mest udsatte grupper skal ved hjælp af opsøgende eller lettilgængelige tilbud også sikres adgang til sundhedsydelser.
- Psykiatriske og somatiske sygdomme skal sidestilles fagligt og økonomisk og begge skal prioritere både forebyggende tilbud og behandling.
- Personer med handicap skal behandles som ligeværdige borgere og med respekt. Økonomiske hensyn bør aldrig føre til uværdig behandling. Fx bør aktivitetshjælpemidler til mennesker med handicap prioriteres som andre hjælpemidler til mennesker med handicap.

Værdighed

Radikale Venstre mener, at sundhedsydelserne skal gives med grundlæggende respekt for det enkelte menneske og tilpasse den enkelte borgers behov, ønsker og ressourcer. Samtidig skal vi sikre, at ydelserne leveres tæt på borgernes dagligdag uden at det går ud over den faglige kvalitet og sikkerhed.

Radikale Venstre mener, at:

- Alle simple behandlinger skal tilbydes så tæt på patienternes hjem som muligt.
- Højt specialiseret behandling skal være samlet i stærke faglige miljøer for udvikling af uddannelses- og forskningsaktivitet, der kan tiltrække nødvendige kompetencer og ressourcer.

Evidens

Sundhedsvæsenet skal som udgangspunkt baseres på evidensbaseret behandling og nyeste forskning. Vi skal investere i forskning og innovation for forbedrede behandlingsmuligheder for kommende generationer.

Radikale Venstre vil arbejde for, at:

- Sundhedsvæsenet er på forkant med den teknologiske, medicinske og faglige udvikling, og sikrer en økonomisk fornuftig implementering af ny behandling og teknologi.
- Sundhedsvæsenet skal sikres bedre diagnostiske værktøjer, så sygdom påvises hurtigere og raske undgår unødige behandling.
- Styrket forskning – gerne i samarbejde med eksterne aktører.

Et sundt liv starter med børn og unge

Børnelivet danner grundlaget for et sundt liv og behovet for sundhedsydelse senere i livet. Mennesker udvikler deres vaner i barndommen og ungdommen. Sundhedsfremme og forebyggelse af sundhedsskadelige vaner er derfor en livslang indsats, som starter tidligt, hvis det massive pres på sundhedsvæsenet ikke skal fortsætte fremover. Uddannelse er den tilegnelse med størst betydning for menneskers evne til at håndtere egen sundhed.

Sundhedsfremme og forebyggelse

Vi prioriterer sundhedsfremme og forebyggelse højt, særligt strukturel forebyggelse som er effektivt og bekæmper ulighed. Vi arbejder for, at den nye Folkesundhedslov skal dække bredere end kommuner og sikre, at sundhedsfremme bliver tænkt ind alle steder, hvor der vedtages love og regler, som kan påvirke dette. Fx i forbindelse med byplanlægning, arbejdsmarkedspolitik, fødevarepolitik osv. Radikale Venstre mener, at vi som borgere har mulighed og ansvar for at træffe gode valg, men også at vi som samfund gennem oplysning, indretning, incitament og regulering har ansvaret for at understøtte det sunde liv.

De første 1.000 dage er vigtige for barnets udvikling. Radikale Venstre mener derfor, at der skal udvikles og tilbydes støttetilbud til nye forældre med behov, fx landsdækkende udbredelse af sundhedsplejens hjemmebesøg i udsatte familier ved 1/2 år og 3 år.

Tobak og nikotin

Den største forebyggelige risikofaktor for sygefravær, førtidspension, social ulighed i sundhed, dårligt helbred og tidlig død er tobak og nikotin. Tobak er en risikofaktor uden en gylden middelvej. Al brug af tobak og nikotin er skadeligt. Radikale Venstre arbejder derfor for en tobaks- og nikotinfri fremtid. Samtidig er incitamentsstrukturen uhensigtsmæssig for staten, idet tobaksafgiften genererer en indtægt, hvilket mindsker

incitamentet til at begrænse nikotinafhængighed i fremtiden. Radikale Venstre mener, at en pakke cigaretter og andre nikotinprodukter bør koste minimum 100 kr. og at der bør være en minimumsafgift i EU for at undgå øget grænsehandel. Vi støtter forebyggende indsatser imod tobaks- og nikotinformbrug herunder styrket håndhævelse af salgsforbud af nikotinprodukter til børn.

Tobaks- og nikotinafgifter bør gå til en fond med armslængde til det politiske system, øremærket til langsigtet strukturel forebyggelse. Vi står fast om konventionerne herunder Framework Convention for Tobacco Control.

Alkohol

Vores politiske holdninger til alkohol kan læses i programmet Radikale Venstres nationale alkoholpolitiske program.

Fysisk aktivitet og madkultur

Fysisk inaktivitet og overvægt forårsager sygdom, nedslidning og tidlig død. Overvægt er den 'nye normalvægt' og prognoser peger på at andelen af befolkningen med overvægt vil gå fra 55 % til 66 % i løbet af få år, men allerede før skolealderen og i løbet af skolealderen er børn også eksponerede for risiko for overvægt. Vi arbejder for en sund og aktiv kultur fra barnsben. Fysisk aktivitet og trivsel går hånd i hånd og skal leges ind. Madkultur fokuserer på gode råvarer og kostråd og skal ikke bidrage til udskamning, selvværdsproblemer eller urealistiske kropsidealer.

Radikale Venstre mener, at grundskolens rolle er vigtig for sundheden. Vi arbejder for udbredelse af vores initiativ om skolemad, der sørger for sund mad og madkultur i modsætning til ultraforarbejdet mad; og vi støtter initiativer der styrker lærerne i at inkludere fysisk aktivitet, som fx 'Udeskole'; ligesom vi støtter fri- og tilskudsordninger for fritidsaktiviteter i kommuner.

Mentalt helbred

Unge mistrovisel op psykiatriske diagnoser skal adskilles. Afvigelse fra normalen bør ikke sygeliggøres. Vi anerkender de store udfordringer med psykiatrisk udredning, og påpeger, at visitation af særtilbud i folkeskolen ikke er en lægelig opgave, men i højere grad bør løses af andre faggrupper fx socialrådgivere.

Radikale Venstre mener, at psykologordningen (tilskud under sygesikringen) skal revideres, så flere med behov for psykologhjælp får lettere og hurtigere adgang. Vi støtter organisationer i civilsamfundet som en ressource for mennesker med psykiske problemer. Tilbuddet om vederlagsfri psykologhjælp bør udvides fra unge, også under 18 år, med depression og angst til flere psykiatriske diagnoser, ligesom vi arbejder for støtte og udvidelse af specialtilbud på gymnasiale uddannelser (fx mennesker med autisme).

Radikale Venstre mener, at børn og unge, hvis forælder/forældre lider af psykisk sygdom og/eller misbrug, bør have ret til relevant vejledning og terapi, og at personer, som udskrives med en spiseforstyrrelse, bør tilbydes udekørende spiseteams, så de fortsat kan få hjælp til måltider, mens der laves mindst mulig indgriben i deres hverdag. Vi vil styrke børneungdomspsykiatrien, Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) og Specialpædagogisk Rådgivning (SPPR) til gavn for både børn og unge i mistrovisel, neurodivergente (fx ADHD) børn og unge, og børn og unge med psykiske sygdomme. Vi ønsker en mere fleksibel overgang fra børne- og ungespsykiatrien til voksenpsykiatrien.

Et sundhedsvæsen for de voksne

For de fleste voksne fylder sundhedsvæsenet heldigvis ikke meget, men skal fungere, når man har brug for det.

Radikale Venstre vil arbejde for et fleksibelt sundhedsvæsen med let adgang for alle. Samtidig er vores mål, at sundhedsvæsenet leverer høj faglig kvalitet, giver stor patienttilfredshed og sikrer en fornuftig udnyttelse af de tilgængelige ressourcer.

Radikale Venstre mener, at standardtider for opfølgning i ambulatorier i langt højere grad bør erstattes af tider, der gives efter patienternes konkrete behov. For både patienter og samfund er der store fordele ved tidlig opsporing af sygdomme. Radikale Venstre ønsker at understøtte dette med samtidigt fokus på en fornuftig anvendelse af sundhedsvæsenets ressourcer. Vi går derfor ind for mere differentierede screeninger, hvor ikke alle borgere tilbydes ens undersøgelser, men i stedet udvalgte grupper med evidens for, at indsatsen vil have et rimeligt udbytte i forhold til ressourceforbrug og risici for patienterne.

Udsatte borgere (fx hjemløse, misbrugere, personer med psykisk sygdom) vil have svært ved at få adgang til almen medicinsk hjælp, selv hvis der sikres god lægeadgang i hele landet. Radikale Venstre vil arbejde for, at der til denne gruppe borgere etableres nogle særlige, håndholdte tilbud, fx udgående funktioner fra hospitalerne, åbne adgange til lægeklinikker og/eller samarbejde med civilsamfundsorganisationer.

Radikale Venstre mener, at det er vigtigt, at der løbende er fokus på tilstrækkeligt med udsatte-kompetencer og fleksible løsninger i sundhedsvæsenet.

Fødsler og fertilitet

Radikale Venstre vil arbejde for stærke, offentlige fødselstilbud, med høj faglighed og mor-barn-sikkerhed, hvor personalet har tid til de fødende. Radikale Venstre ønsker fødeafdelinger med høj kvalitet og nærvær. De fleste graviditeter er

heldigvis ukomplicerede, men da der kan være uforudsete komplikationer, er det vigtigt, at der er plads til alle gravide på de offentlige fødeafdelinger. Vi respekterer den gravides ret til at vælge et privat alternativ, men er opmærksomme på, at det offentlige fungerer som sikkerhedsnet for private tilbud.

Radikale Venstre ønsker et højere vidensniveau om årsager til infertilitet, samt at støtte familier med fertilitetsproblemer. Vi ønsker at gøre det lettere at være børnefamilie, også i en tidlig alder, da alder er vigtigste faktor for fertilitet.

Psykiatri

Radikale Venstre mener, at der bør ske en kvalitetsudvikling i psykiatrien, jf. 10-årsplan for psykiatrien, så der stilles samme krav til kvalitet og evidens som i somatikken. Det samme gælder socialpsykiatrien. Psykiatriske patienter, særligt de dårligste, herunder psykiatriske patienter med misbrug, skal støttes langt bedre i brug af rehabilitering og i at navigere i sektorovergange. Mange mennesker med mentale helbredsproblemer får ikke hjælp i tide.

Sektorovergange er svære at navigere i og psykiatriske patienter har behov for hjælp fra mange forskellige instanser, så de skal have håndholdt støtte. Sundhedsvæsenet bør nedbringe overdødeligheden blandt psykiatriske patienter. Overdødeligheden skyldes delvist, at somatiske sygdomme behandles utilstrækkeligt, og at forebyggende behandling samt screening er mangelfuld.

Radikale Venstre mener, at misbrugsbehandling skal styrkes og samles regionalt, samt at der skal investeres mere i forskning i psykiske lidelser og behandling. Samarbejdet om sygdomme, med både somatisk og psykisk komponent skal styrkes, fx ved at ansætte en almen praktiserende læge på psykiatriske afdelinger. Psykiatriske patienter skal have lettere overgang fra sygehus til fx misbrugsbehandling og botilbud.

Akutte sygdomme og skader

Sundhedsvæsenets akutberedskab er essentielt. Det er altid væsentligt, at hjælpen kan nå rettidigt frem, og at kapaciteten er tilstrækkelig. Radikale Venstre støtter udvikling, der hjælper til en mere smidig og effektiv udnyttelse af de tilgængelige ressourcer, fx dynamisk placering af ambulancer, brug af paramediciner-bemandede akutbiler, der kan hjælpe med korrekt visitation og samarbejde med brandstationer om hurtig hjælp til hjertestop.

I dag har akutberedskabet i stigende grad en vigtig rolle i diagnosticeringen af patienter. Radikale Venstre vil gerne understøtte denne udvikling. Vi vil fremme akutberedskabets og vagttelefonernes samarbejde med lokalt forankrede sundhedspersoner for at undgå unødvendige indlæggelser. Der bør sikres adgang til relevant kommunikationsplatform.

Et sundhedsvæsen tæt på de ældre

Vores samfund vil fremover bestå af flere ældre og flere med multiple sygdomme. Højere forventninger til sundhedsvæsenet lægger samtidig et større pres på systemet end tidligere. Ældre borgere har især behov for sundhedsvæsenets ydelser, ofte i kombination med pleje og omsorgsydelser.

Radikale Venstre ønsker, at sundhedsvæsenet indrettes, så det tilgodeser de ældres behov. Ældre er forskellige og det må tilbuddene også godt være. Det kan være, at man kan tilrettelægge behandling og kontrol på en måde, der giver plads til et aktivt seniorliv. Det kan være at undgå unødigt transport samt koordinering mellem behandling, genoptræning og pleje, hvilket vil være stadigt mere aktuelt med stigende alder.

Strukturer der giver mening

Sundhedsvæsenet lider under mangel på sammenhæng mellem sektorer og behandlere samt ineffektive strukturer. Radikale Venstre vil reformere og skabe et sundhedsvæsen, hvor velfærdsteknologi og koordination sikrer mere effektiv behandling og bedre udnyttelse af ressourcerne. Borger-nærhed skal være en prioritet særligt for de ældre og multi-syge, så behandlingstilbud kommer tættere på borgernes liv og dagligdag fx udkørende eller lokalt sundhedscenter.

Vi vil fremme digitalisering og velfærdsteknologi, brugen af telemedicin og A.I. og have en national digital platform for sundhedsdata, der hindrer redundante undersøgelser. Teknologien skal udvikles i samarbejde med klinikere. Vi vil sikre, at disse teknologier styrker borgernærhed, da de vil gøre det muligt for borgerne at få mere sammenhængende og effektiv behandling, ofte uden behov for at møde fysisk op.

Vi arbejder for en ansvarlig enhed i sundhedsvæsenet, som kan lette udfordringer med sektorovergange og forhindre kassetækning. Patienter med livstruende og andre alvorlige kroniske tilstande har fordel af forbedret koordination, da ulighed i sundhed fx opstår ved udfordringer i sektorovergange mellem sygehus, rehabilitering og/eller ældrepleje.

Vi vil reformere brugerbetalingen til den lette del af sundhedsvæsenet (fysioterapi, psykolog, tandlæge, kiropraktik), så økonomiske barrierer ikke hindrer adgangen til nødvendige behandlinger, der forebygger ressourceforbruget i den dyre del: det specialiserede sundhedsvæsen. Radikale Venstre vil sikre lighed ved at sørge for, at udsatte grupper med lav indkomst eller høj sundhedsrisiko får reduceret eller afskaffet brugerbetalingen, og får fordelt egenbetaling på medicin ud over året.

Et stærkere samarbejde med private aktører kan frigøre ressourcer og forbedre effektiviteten. Vi skal gøre op med vanetænkning og fastlåste strukturer og være klar til at indgå i partnerskaber, hvis det giver mening for borgere og samfund.

Personale

Stigende mangel på sundhedspersonale og et presset arbejdsmiljø påvirker særligt ældre i de dele af landet, der i forvejen kræver øjeblikkelige løsninger. Mennesker med kronisk sygdom skal så vidt muligt tilses mere lokalt, ligesom borgere skal tilbydes rehabilitering i nærområdet.

Vi vil reformere de økonomiske incitamentsstrukturer, så der skabes bedre vilkår for samarbejde og vidensdeling på tværs af sektorer. Ressourcerne skal prioriteres der, hvor der er behov og mangel. Lægedækning i udkantsområderne styrkes ved differentieret basishonorar fx øget honorarer i yderområder og enklere honorarstruktur med højere basishonorar.

Arbejdsmiljøet for plejepersonale skal forbedres for at skabe et mere effektivt og trivselsfremmende arbejdsmiljø. Fleksible faggrænser skal indføres for at sikre bedre udnyttelse af personalets kompetencer.

En værdig afslutning

Når livets afslutning nærmer sig, vil der være behov for sundhedsvæsenets ydelser i kombination med palliativ pleje enten fra hospital, hospice eller kommune. Der kan være et ønske, at livet skal rinde ud i eget hjem, og at behandling og pleje skal kunne tilrettelægges herefter.

Der skal udvikles boformer som tilgodeser det stigende antal ældre og deres forskellige behov; herunder demenspladser over hele landet, samt til borgere, der ikke er plejkrævende, men som gerne vil bo tæt med andre grundet tryghed og selskab.

Vi prioriterer "fælles beslutningstagen" mellem patienten og de sundhedsfaglige, og det er især vigtigt for alvorligt syge, palliative og ældre patienter, ift. afvejning mellem livskvalitet vs. livslængde.

Specialiseret palliativ hjælp skal styrkes på sygehusene ved efteruddannelse om palliation, både i forhold til symptomlindrende behandling og kommunikation om døden. Samarbejdet med hospices skal også bruges til vidensdeling om palliation.

